

Suhdanne- ennuste

Kuntarahoitus

Q2/2025

Sisältää: Suhdanne-ennuste, kuntatalousennuste

Suomen talouden elpymisessä suvantovaihe: Investointien piristymisessä lupauksia uudesta noususta

Globaalin talouden tempoilevuuden myötä myös Suomen talouskasvu on alkanut jälleen hyytyä. Kuntarahoitus laskee kuluvaan vuoden kasvuennusteensa 1,0 prosenttiin. Makrotalouden positiivinen pohjavire on kuitenkin vahvistumassa, ja piristyvät yksityiset investoinnit lupaavat hyvää kuntien ja alueiden talouden jatkokehitykselle.

Kuntarahoitus:
Suomen talouden ennuste, kesäkuu 2025
Määrän muutos, %

		2024	2025e	2026e
Tarjonta	BKT	-0,1	↓ 1,0	→ 2,0
	Tuonti	-2,4	↓ 0,0	↑ 3,5
Kysyntä	Yksityinen kulutus	-0,1	→ 1,0	→ 1,5
	Julkinen kulutus	0,7	↓ -1,0	↑ 0,5
	Investoinnit	-7,1	↑ 1,5	↑ 5,5
	Vienti	0,1	↓ 1,0	→ 3,0
Muut ennusteet*	Työttömyysaste (15–74v.)	8,4	↑ 8,9	↑ 8,2
	Kuluttajahintainflaatio	1,6	↓ 1,0	↓ 1,7

Nuolet: ennustetta ↑ nostettu ↓ laskettu → säilynyt ennallaan.

*Ennuste vuosikeskiarvoina. Lähde: Tilastokeskus, Kuntarahoitus

Suomen talous kääntyi viime vuoden alkupuolella pitkän taantumien jälkeen maltilliseen kasvuun. Elpymisen odotettiin vähitellen vauhdittuvan, kun korot laskevat ja kuluttajien ostovoima vahvistuu. Toiveet suhdanteen virkoamisesta eivät kuitenkaan vielä ole aivan odotetusti toteutuneet, vaan kasvu on viimeisen puolen vuoden aikana jälleen hidastunut. Hyytymisen taustalla on sekä kansainvälisiä että kotimaisia tekijöitä.

Suurimpia pettymyksiä on rakentamisen kääntyminen uudelleen laskuun.

Suomen vienti on viime kesän jälkeen ollut vastatulessa ja ulkomaankaupan alavire näyttää edelleen jatkuvan. Kotimaan taloudessa suurimpia pettymyksiä on ollut rakentamisen kääntyminen uudelleen laskuun kuluvan vuoden ensimmäisellä neljänneksellä. Kuntien, hyvinvointialueiden ja valtion palvelutuotannon tehostamistoimet ovat näkyneet julkisen kulutuksen supistumisena. Samalla etuusleikkaukset ja yleisen arvonlisäveron korotus ovat hidastaneet yksityisen kulutuksen elpymistä. Työttömyyden nousu on myös lisännyt kuluttajien varovaisuutta.

Perustekijät vääntävät taloutta kasvuun, mutta Trump ja rakennusalan alakulo lykkäävät kunnon nousukäänteen ensi vuoteen

Vaikka kasvu on edelleen kituliasta, kotimaan taloudessa on jo havaittavissa positiivista pohjavirettä. Reaalitulojen kasvu ja rahoituskustannusten aleneminen vääntävät suhdannetta väkisin nousuun. Investoinnit ovat vihdoin käynnistymässä ja myös kulutuskysyntä näyttäisi hiljalleen vahvistuvan. Myös työmarkkinoilla on ensimmäisiä valonpilkahduksia ja työllisten kokonaismäärä on ollut jopa hienoisessa kasvussa.

Kotimarkkinoilla elpymisen perustekijät ovat aiempaa myönteisemmässä asennossa, mutta kunnon nousukäännettä joudutaan silti yhä odottamaan. **Donald Trumpin** omintakeinen presidenttiys on merkittävästi lisännyt maailmantalouden epävarmuutta. Vaikka kauppasota on jo onneksi lientymään päin, Trumpin tempoileva politiikka heikentää talousluottamusta ja kansainvälisen kaupan toimintaedellytyksiä. Suomen vienti on monia verrokkimaitamme haavoittuvaisempi kauppasodan vaikutuksille, koska tavarakaupan osuus kokonaisviennistä on suuri. Vientiteollisuutemme riippuvuus investointihyödykkeiden

kysynnästä voi niin ikään olla rasite, sillä toimintaympäristön poikkeuksellinen epävarmuus oletettavasti hidastaa globaaleja investointeja.

Alkuvuoden perusteella rakennusalan toipumisestakaan ei vielä saada talouteen toivottua vetoapua. Kovin paljon rakentamisen elpymisen varaan ei aiemmissakaan ennusteissamme ollut laskettu, mutta nyt näyttää siltä, että toimialan kasvukontribuutio voi tänä vuonna pysyä jopa lievästi negatiivisena.

Kauppasotaan liittyvän epävarmuuden ja rakentamisen ennakoitua heikomman näkymän vuoksi olemme alentaneet kuluvan vuoden kasvuennustemme 1,0 prosenttiin (edellinen ennuste 1,5 %). Elpymisen pidäkkeet helpottavat ensi vuonna ja odotamme bkt-kasvun vauhdittuvan 2,0 prosenttiin.

Työllisyys alkaa vähitellen toipua, hidas inflaatio kuroo ostovoimakuoppaa umpeen

Työllisyydessä käänne parempaan voi olla pian käsillä. Talvikauden ennakoitua heikomman kehityksen vuoksi olemme kuitenkin joutuneet tarkistamaan työttömyysennustettamme hieman aiempaa korkeammaksi. Arvioimme keskimääräisen työttömyysasteen nousevan kulvana vuonna lähes 9 prosenttiin.

Trumpin politiikka heikentää talousluottamusta ja kansainvälisen kaupan toimintaedellytyksiä.

Talouden elpymisen synnyttää uusia työpaikkoja, mutta teknologiamurrosten vuoksi ne voivat olla erilaisia ja eri aloilla kuin taantumassa menetetyt työtehtävät. Siksi työnsä menettäneiltä vaaditaan sopeutumiskykyä ja mahdollisesti myös uudelleen koulutautumista, mikä voi hidastaa työttömyyden alenemista. Työttömyysjaksojen pitkittyminen voi myös pitää kuntien TE-kustannukset budjetoitua korkeammalla ennakoitua pidempään. Odotamme keskimääräisen työttömyysasteen laskevan vuonna 2026 8,2 prosenttiin.

Inflaatio pysyy ennustejaksolla hitaana, mikä kiihdyttää reaaliansoiden kasvua ja nopeuttaa kotitalouksien ostovoimakuopan umpeen kuroutumista.

Kuntatalouden myötätuuli hiipumassa

Viime vuoden positiivisten yllätysten ansiosta kuntatalous pääsi ponnistamaan kuluvalle vuodelle ennakoitua paremmista asemista. Kustannusinflaation odotettua voimakkaampi hidastuminen ja menosopeutus ovat tasapainottaneet kuntien käyttötaloutta arvioitua enemmän. Kuntatalouden näkymä on kuitenkin uudelleen heikkenemässä, kun menokehitys ylittää tulojen kasvun.

Kuntatalousennuste Q2/2025

Manner-Suomen kunnat
mrd euroa

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Tuloslaskelma							
TOIMINTAKATE (+/-)	-14,5	-14,5	-15,8	-16,6	-17,3	-17,8	-18,3
Verotulot	14,6	14,0	14,3	15,1	15,6	16,3	16,9
Valtionosuudet, käyttötalous	3,7	3,4	3,9	4,2	4,2	4,6	4,7
Rahoitustuotot ja -kulut +/-	0,4	0,4	0,3	0,2	0,1	0,1	0,1
Korkokulut	0,4	0,5	0,4	0,4	0,5	0,6	0,6
VUOSIKATE (+/-)	4,3	3,3	2,5	2,8	2,7	3,2	3,4
Poistot	2,5	2,6	2,6	2,7	2,7	2,8	2,9
Satunnaiserät, netto	0,0	0,4	0,4	0,2	0,2	0,1	0,1
TULOS (+/-)	1,7	1,1	0,3	0,4	0,1	0,5	0,6
Rahoituslaskelma							
Toiminnan rahavirta, netto	4,0	3,2	2,4	2,7	2,6	3,1	3,3
Käyttöomaisuusinvestoinnit, brutto	4,4	4,5	4,6	4,7	4,8	4,9	4,9
Rahoitusosuudet ja myyntitulot	0,7	0,9	0,9	0,8	0,8	0,8	0,8
Investoinnit, netto	3,7	3,6	3,7	3,9	4,0	4,0	4,1
RAHOITUSJÄÄMÄ (+/-)	0,3	-0,4	-1,3	-1,1	-1,4	-1,0	-0,8
Kassavarat	5,8	5,8	5,7	5,7	5,7	5,7	5,7
Lainakanta	18,8	19,3	20,4	21,5	22,9	23,9	24,7

Positiivista virettä näyttäisi siirtyneen myös vuoden 2025 puolelle. Vuoden ensimmäisen neljänneksen tilinpidon perusteella kuntien yhteenlaskettu vuosikate on jatkanut lievässä kasvussa suhteessa vuoden takaiseen aikaan. Tuloskehitys tosin on heikentynyt, mutta se selittyy viime vuoden vertailujakson satunnaisierillä, joiden positiivinen tulosvaikutus oli poikkeuksellisen suuri.

Kuntien toimintamenot uhkaavat kasvaa tuloja nopeammin.

Valitettavasti myötätuuli on jäämässä väliaikaiseksi ja kuntatalouden harteille kertyy uusia haasteita. Lähivuosien perusongelma on, että kuntien toimintamenot uhkaavat jälleen kasvaa tuloja nopeammin. Erityisesti palkkakustannusten nousu on voimakasta. Henkilöstömenot kasvavat vuonna 2025 noin 400 miljoonaa ja vuosina 2026–2027 lähes puoli miljardia vuodessa. Myös TE-palvelujen kustannuksia on aiemmin aliarvioitu ja työttömyyden odotettua voimakkaampi nousu sekä työttömyysjaksojen pitkittyminen kasvattavat kuntien etuusmenoja ennakoitua enemmän.

Tulopuolella vaisu suhdanne ja heikko työllisyys painavat verotulojen kasvua ennustejakson alkupuolella. Hyvinvointialueiden palveluverkon karsiminen puolestaan heijastuu kuntien sotekiinteistöistä saamiin vuokratuloihin ensi vuodesta alkaen. Valtio tosin osittain kompensoi näitä vuokratulomenetyksiä vuodesta 2027 lukien.

Vuosille 2025–2027 kasautuu myös merkittäviä määräaikaista valtionosuusleikkauksia, kuten vuoden 2023 soteuudistukseen ja sen jälkihoitoon vuonna 2024 liittyneiden ylimääräisten valtionosuuksien takaisinperintä sekä valtionosuuksien vuosikorotusten yhden prosentin indeksijarru. Nämä määräaikaisten rasitteet poistuvat 2028, jolloin valtionosuuksien taso näillä näkymin selvästi nousee.

Suurin ero kuntien menojen ja tulojen kasvuvauhdissa näyttäisi ajoittuvan vuoteen 2027. Tuolloin myös rahoituskustannuksiin on näköpiirissä pientä nousua, mikäli odotuksemme rahapolitiikan lievästä kiristymisestä toteutuu ja kuntien velkakanta kasvaa ennakoitusti.

Näköpiirissä lisää kustannussäästöjä ja veronkorotuksia

Taloussuhdanteen elpyminen ja määräaikaisten valtionosuusleikkausten päättymisen vahvistavat kuntataloutta ennustejakson lopulla. Silti ilman lisäsopeutusta Manner-Suomen kuntien tulos uhkasi pysyä lievästi negatiivisena vielä 2028 ja rahoitusaliijäämä voisi pahimmillaan nousta vuonna 2027 lähelle kahta miljardia.

Onkin perusteltua olettaa, että kunnat tulevat lähivuosina jatkamaan talouden sopeuttamista. Kuntatalouden ennusteemme perustuu arvioon, jossa kunnat tekevät lisää menosäästöjä ja veronkorotuksia. Ennakoimme vuodelle 2026 hieman kuluvaan vuoteen suurempia veronkorotuksia, mutta sen jälkeen korotustahti hidastuu.

Sopeutustoimien yhteisvaikutus kumuloituu ennustejakson aikana. Vuoden 2029 tasolla vuosikate ja rahoitusaliijäämä ovat noin 800 miljoonaa vahvemmat ja lainakanta noin kolme miljardia pienempi kuin skenaariossa, jossa sopeutusta ei tehtäisi lainkaan. Ennusteessamme noin kolme neljäsosaa tasapainotustoimien taloutta vahvistavasta vaikutuksesta selittyy menosopeutuksella ja yksi neljäsosa veronkorotuksilla.

Tasapainottamistoimista huolimatta velkaantuminen jatkuu

Talouden tasapainottamistoimista huolimatta kuntien vuosikatteessa nähdään selvä pudotus vuosina 2025–2027, ja paluu yli kolmen miljardin tasolle tapahtuu vasta 2028. Kuntien investointimenoihin emme odota merkittävää reaalikasvua, mutta nettoinvestoinnit pysyvät silti korkealla ja ylittävät neljän miljardin rajan ennustejakson aikana. Vuosikatteisiin nähden mittavat investointitarpeet ylläpitävät kuntataloudessa suhteellisen suurta rahoitusaliijäämää. Kuntien vuotuinen nettovelanotto painuu alle miljardin euron vasta 2029. Kumulatiivisesti kuntien lainakanta kasvaa ennustejakson aikana yli viidellä miljardilla.

Pitkien poistoaikojen vuoksi korkeat investointimenot välittyvät tuloslaskelmaan melko hitaasti. Vuosikatteen selvästä heikkenemisestä huolimatta kirjanpidolliset tulokset pysyvät heikoimpinakin vuosina lievästi positiivisina.

Kuntatalouden suurimmat suhdanneriskit tulevat ulkopuolelta

Väestölliset trendit haastavat kuntatalouden pitkän aikavälin kestävyyttä, mutta lähiaikojen suurimmat riskit liittyvät ulkoisen toimintaympäristön epävarmuuksiin.

Kauppasota ja geopoliittiset jännitteet saattavat jarruttaa yritysten investointisuunnitelmien toteutumista, millä olisi suorat heijastusvaikutukset myös kuntiin heikomman työllisyyskehityksen välityksellä.

Euroopan maiden suuret investointitarpeet puolestaan lisäävät valtioiden alijäämiä ja voivat nostaa pitkäaikaisen velkarahoituksen hintaa pääomamarkkinoilla. Vaikka kuntatalous ei kokonaisuutena ole kovin korkoherkkä, rahoituskustannusten nousu olisi silti ikävä lisähaaste.

Kotimaassa valtiontalouden tasapainottaminen vie toivottua enemmän aikaa ja myös seuraavat hallitukset joutunevat supistamaan menoja. Kuntien valtionrahoitukseen voi jatkossakin kohdistua leikkauspaineita.

Merkittävät yksityiset investointihankkeet piristävät alueiden näkymiä

Suurten makroriskien keskellä on käynnissä myös useita alueiden talouskehityksen kannalta myönteisiä trendejä. Uusiutuvaan energiaan liittyviä investointeja on runsaasti vireillä. Tuuli- ja aurinkovoiman lisärakentamisen ohella vetytaloudessa on alettu ottaa entistä suurempia edistysaskelia. Edullisen puhtaan energian saatavuus houkuttelee Suomeen myös muita investointeja, kuten viimeaikaisesta suoranaisesta datakeskusbuumista voimme havaita. Lisäksi puolustusteollisuus on nouseva toimiala, joka tukee paikallistaloutta monilla alueilla ja voi kiihdyttää myös yleistä teknologista kehitystä.

Yksittäisten kuntien tapauksessa uudet tuotantolaitokset voivat olla todella merkittävä kiinteistö- ja yhteisöverojen lähde. Koko maan tasolla verokertymien kasvu ei kuitenkaan ole niin suuri tekijä, että se oleellisesti muuttaisi kuntatalouden kokonaiskuvaa. Hankkeiden työllisyysvaikutukset ovat silti alueiden elinvoiman kannalta tärkeitä.

Investointien talous- vaikutusten merkittävyys riippuu siitä, kuinka suuri osa arvonnäyksestä syntyy Suomessa.

Pidemmällä aikavälillä talousvaikutusten merkittävyys riippuu siitä, kuinka suuri osa tuotantolaitosten arvoketjujen luomasta arvonnäyksestä syntyy Suomessa. Vetytaloudessa kotimaisen arvonnäyksen osuus on todennäköisesti varsin suuri, mutta datataloudessa vastaavasti pienempi.

Merkillepantavaa on myös, että Suomeen on yliopistokaupunkien yhteyteen alkanut muodostua lisää osaamisklustereita, joissa yritysten, kuntien, yliopistojen sekä muiden oppilaitosten yhteistyöverkostot synnyttävät keskittymiä tietyille erikoisosaamisalueille.

Pääkaupunkiseudun, Tampereen, Turun ja Oulun lisäksi merkittäviä osaamiskeskittymiä kasvaa muun muassa Lappeenrantaan ja Kuopioon. Klusterit edesauttavat paitsi tieteellistä tutkimusta ja koulutusta, myös kaupallisesti relevanttia innovaatiotoimintaa. Erikoistuminen tukee alueiden kilpailukykyä ja voi houkuttaa lisää kansainvälisiä investointeja.

Kuntarahoituksen suhdanne-ennusteesta vastaa yhtiön pääekonomisti, valtiotieteiden tohtori **Timo Vesala**. Vesalan näkemyksiin ajankohtaisista talousaiheista voi tutustua suhdanne-ennusteiden ja markkinakatsausten lisäksi myös Kuntarahoituksen Huomisen talous -podcastissa. Podcast löytyy Kuntarahoituksen [verkkosivuilta](#), [Spotifysta](#), [SoundCloudista](#) sekä [Applen](#) ja [Googlen](#) podcast-palveluista.

@TimoVesala

Timo Vesala

Kuntarahoituksen kuntatalousanalyysin tuottavat asiakkuuspäälliköt **Mika Korhonen** ja **Antti Luotola** yhteistyössä pääekonomisti Timo Vesalan kanssa.

Mika Korhonen

Antti Luotola